

Lag

om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Utfärdande i Finland av europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder

1 §

Myndigheter som är behöriga att utfärda europeiska utlämnandeorder

I enlighet med artikel 4.1 b i Europaparlamentets och rådets förordning om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden (EU) 2023/1543, nedan *förordningen*, kan en europeisk utlämnandeorder utfärdas av en anhållningsberättigad tjänsteman som har befogenheter som undersökningsledare vid polisen, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet. Den europeiska utlämnandeordern ska då godkännas av en åklagare. Även en domstol kan godkänna ordern.

I enlighet med artikel 4.1 a i förordningen kan en i 1 mom. avsedd europeisk utlämnandeorder också utfärdas av en åklagare.

I enlighet med artikel 4.2 b i förordningen kan en europeisk utlämnandeorder utfärdas av en åklagare eller av någon annan anhållningsberättigad tjänsteman som har befogenheter som undersökningsledare vid polisen, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet. Den europeiska utlämnandeordern ska då godkännas av en domstol.

I enlighet med artikel 4.1 a och 4.2 a i förordningen kan en i 1—3 mom. avsedd europeisk utlämnandeorder också utfärdas av en tingsrätt, en hovrätt eller högsta domstolen.

2 §

Utfärdande av europeiska utlämnandeorder

En europeisk utlämnandeorder kan i enlighet med artikel 5 i förordningen utfärdas i ett straffrättsligt ärende vars behandling ingår i en i 1 § nämnd myndighets behörighet.

Om det för utfärdandet av en europeisk utlämnandeorder under motsvarande förhållanden i Finland krävs ett beslut av en domstol, ska ett sådant beslut inhämtas som grund för ordern. I samband med ett sådant beslut kan det samtidigt också fattas beslut om det i 1 § avsedda godkännandet enligt artikel 4.1 b och 4.2 b i förordningen.

3 §

Myndigheter som är behöriga att utfärda europeiska bevarandeorder

I enlighet med artikel 4.3 b i förordningen kan en europeisk bevarandeorder i Finland utfärdas av en anhållningsberättigad tjänsteman som har befogenheter som undersökningsledare vid

polisen, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet. Den europeiska bevarandeordern ska då godkännas av en åklagare. Även en domstol kan godkänna ordern.

I enlighet med artikel 4.3 a i förordningen kan en i 1 mom. avsedd europeisk bevarandeorder också utfärdas av en åklagare.

4 §

Utfärdande av europeiska bevarandeorder

En europeisk bevarandeorder kan i enlighet med artikel 6 i förordningen utfärdas i ett straffrättsligt ärende vars behandling ingår i en i 3 § nämnd myndighets behörighet.

5 §

Skyldighet att informera användaren samt avvikelse från denna skyldighet

Den myndighet som utfärdar en utlämnandeorder ska ge den information som avses i artikel 13.1 i förordningen till användaren genom att uppgifter om den utlämnandeorder som använts vid förundersökningen antecknas i förundersökningsprotokollet eller på något annat lämpligt sätt, om det inte är fråga om en utlämnandeorder som det inte behöver informeras om med stöd av någon annan bestämmelse.

Den myndighet som utfärdar en utlämnandeorder får i enlighet med artikel 13.2 i förordningen skjuta upp eller partiellt begränsa informationen till en användare eller helt och hållet underlåta att informera användaren, om det med beaktande av den registrerades rättigheter är en proportionell och nödvändig åtgärd i syfte att

1) undvika menlig inverkan på förebyggande, avslöjande, utredning av brott eller på åtgärder som avser åtal för brott eller på verkställighet av straffrättsliga påföljder,

2) trygga officiella eller rättsliga utredningar, undersökningar eller förfaranden hos myndigheter,

3) skydda den allmänna säkerheten,

4) skydda den nationella säkerheten, eller

5) skydda andra personers rättigheter.

Den myndighet som utfärdar en utlämnandeorder ska i enlighet med artikel 13.2 i förordningen i de handlingar som gäller utlämnandeordern ange skälen till uppskjutandet, den partiella begränsningen eller till underlåtelsen att informera. Myndigheten ska dessutom i intyget om en europeisk utlämnandeorder lägga till en kort motivering till uppskjutandet, den partiella begränsningen eller till underlåtelsen.

Om informerandet av en person har skjutits upp eller partiellt begränsats, tillämpas på utövandet av den registrerades rättigheter via dataombudsmannen 29 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018). En begäran om utövande av rättigheterna ska framställas till dataombudsmannen eller till den utfärdande myndigheten genom en egenhändigt undertecknad handling eller på ett därmed jämförbart bestyrkt sätt eller personligen hos den utfärdande myndigheten. En begäran som framställts till den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål överföras till dataombudsmannen.

Om informerandet av en person har begränsats endast partiellt i enlighet med 2 mom., ska den utfärdande myndigheten utan dröjsmål informera personen om att uppgifterna lämnats ut till övriga delar i enlighet med artikel 13.1 i förordningen.

Om en användare som avses i artikel 13.1 i förordningen inte är identifierad när beslutet om avvikelse från skyldigheten att informera användaren fattas, ska användaren utan obefogat dröjsmål informeras om den europeiska utlämnandeordern när identiteten har utretts, om inte något annat följer av 2 mom.

6 §

Beslut om avvikelse från skyldigheten att informera användaren

Ett beslut om uppskjutande eller begränsning enligt 5 § 2 mom. ska fattas av den utfärdande myndigheten. En domstol beslutar på yrkande av den utfärdande myndigheten om underlåtelse att informera enligt 5 § 2 mom. Vid behandlingen och avgörandet av ärendet i domstol iakttas i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 1, 3 och 8 § samt 10 § 1 mom. i tvångsmedelslagen (806/2011) föreskrivs om handläggning av häktningsärenden.

Utöver vad som föreskrivs i 5 § ska vid beslut om uppskjutande, begränsning eller underlåtelse att informera hänsyn dessutom tas till en parts rätt att på behörigt sätt försvara sig eller annars på behörigt sätt bevaka sin rätt i en rättegång.

Ett i 1 mom. avsett yrkande som gäller underlåtelse att informera ska utan dröjsmål tas upp till domstolsbehandling i närvaro av den som framställt yrkandet eller en av denne förordnad tjänsteman som är insatt i ärendet. Ärendet ska avgöras skyndsamt. Vid handläggningen av ett ärende som gäller underlåtelse att informera kan videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där de som deltar i handläggningen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra användas. Ärendet får avgöras utan att den person hörs som det begärs uppgifter om genom utlämnandeordern.

Ett beslut i ett ärende som gäller uppskjutande eller begränsning av information eller underlåtelse att informera får inte överklagas genom besvär. Klagan mot beslutet får anföras utan tidsbegränsning. Klagan ska behandlas skyndsamt.

7 §

Ny prövning i händelse av motstridiga skyldigheter

När Finland är den utfärdande staten ska den utfärdande myndigheten göra en ny prövning av den europeiska utlämnandeordern i enlighet med artikel 17 i förordningen. Om den utfärdande myndigheten har för avsikt att upprätthålla utlämnandeordern, ska myndigheten överföra ordern för ny prövning till den domstol som är behörig att behandla åtal i saken. Om utlämnandeordern har krävt godkännande av en domstol i enlighet med 1 §, är även den domstol som har godkänt ordern behörig att på begäran av den utfärdande myndigheten göra en ny prövning av ordern i enlighet med artikel 17 i förordningen.

Vid en ny prövning av en europeisk utlämnandeorder i enlighet med artikel 17 iakttas i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 1, 3, 8 och 10 § i tvångsmedelslagen föreskrivs om handläggning av häktningsärenden. Ett ärende som gäller ny prövning ska utan dröjsmål tas upp till behandling i domstol och avgöras skyndsamt. Ärendet får avgöras i kansliet utan behandling vid sammanträde, om domstolen anser att det är lämpligt.

Åklagaren ska delta i den i 1 och 2 mom. avsedda behandlingen i domstol som gäller förfarandet för ny prövning för att säkerställa att ärendet blir utrett på ett ändamålsenligt sätt, om inte domstolen anser att det är onödigt att höra åklagaren i ärendet.

Vid behandlingen av ärendet kan videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där de som deltar i behandlingen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra användas.

Domstolens beslut om ny prövning får inte överklagas genom besvär.

8 §

Registrering av beslut om ny prövning

Den domstol som är ansvarig för en ny prövning av en europeisk utlämnandeorder ska registrera beslutet om ny prövning.

9 §

Sökande av ändring i en europeisk utlämnandeorder

På yrkande av den som en europeisk utlämnandeorder som utfärdats eller godkänts av en åklagare gäller, ska tingsrätten pröva om det finns förutsättningar att utfärda utlämnandeordern. På behandlingen av yrkandet tillämpas vad som i 3 kap. 1 § i tvångsmedelslagen föreskrivs om handläggning av häktningsärenden. Yrkandet ska framställas skriftligen inom 60 dagar från det att personen ska anses ha fått del av utlämnandeordern. Ärendet får även avgöras i kansliet utan behandling vid sammanträde, om tingsrätten anser att det är lämpligt.

Klagan får anföras över en europeisk utlämnandeorder som utfärdats eller godkänts av en tingsrätt eller utfärdats av en hovrätt eller över tingsrättens beslut enligt 1 mom. Klagan ska anföras inom 60 dagar från det att personen ska anses ha fått del av utlämnandeordern eller, i de fall som avses i det momentet, inom 60 dagar från det att tingsrättens beslut meddelades.

I de fall som avses i 1 och 2 mom. ska den utfärdande myndigheten och den åklagare som godkänt utlämnandeordern ges tillfälle att bli hörda.

Ändringssökande enligt denna paragraf hindrar inte att en utlämnandeorder erkänns och verkställs i en annan medlemsstat, om inte den domstol som handlägger saken bestämmer något annat.

10 §

Språket i europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder samt översättning

En europeisk utlämnandeorder och en europeisk bevarandeorder till en mottagare som avses i artikel 7 i förordningen ska avfattas på något av de språk som mottagaren uppgett eller på något annat språk som mottagaren godkänner, eller översättas till något av dessa språk.

Den utfärdande myndigheten ska sörja för översättningen av den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern till ett språk som avses i 1 mom. Den utfärdande myndigheten ska också sörja för översättningen av den europeiska utlämnandeordern åt den verkställande myndigheten i enlighet med artikel 9.4 i förordningen.

2 kap.

Erkännande och verkställighet i Finland av europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder

11 §

Fullföljande av ett intyg om en europeisk utlämnandeorder

Helsingfors tingsrätt är den verkställande myndighet som avses i artiklarna 8, 10 och 12 i förordningen. Vid behandlingen och avgörandet av ett ärende iakttas i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 1 och 8 § och 10 § 1 mom. i tvångsmedelslagen föreskrivs om handläggning av häktningsärenden.

Ett ärende enligt artikel 12 i förordningen ska utan dröjsmål tas upp till behandling i domstol och avgöras skyndsamt senast inom 10 dagar från mottagandet av anmälan enligt artikel 8. Ärendet får också behandlas i kansliet utan behandling vid sammanträde. I nödsituationer enligt

artikel 10.4 i förordningen ska ett ärende avgöras senast inom 96 timmar från mottagandet av anmälan enligt artikel 8.

Beslutet i ärendet får inte överklagas genom besvär.

Den verkställande myndighet som avses i 1 mom. ska i enlighet med artiklarna 10.2 och 12.3 i förordningen fatta beslut utan dröjsmål, om ingen vägransgrund åberopas i enlighet med artikel 12.

Den verkställande myndighet som avses i 1 mom. kan i enlighet med artikel 12.4 i förordningen ställa ett villkor enligt vilket den utfärdande myndigheten i tillämpliga delar ska iaktta bestämmelserna i 7 kap. 3 § och 10 kap. 52 och 55 § i tvångsmedelslagen samt bestämmelserna i 10 kap. 56 § i den lagen om i vilka fall överskottsinformation får användas. Den verkställande myndigheten ska också uppställa andra villkor som behövs med tanke på rättsskyddet för den person som är föremål för åtgärden.

12 §

Registrering av beslut om fullföljande av ett intyg om en europeisk utlämnandeorder

Domstolen ska i ett ärende som avses i 11 § registrera beslutet om fullföljande av ett intyg om en europeisk utlämnandeorder.

13 §

Verkställande myndighet för europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder

I Finland är polisen den verkställande myndighet som avses i artiklarna 10.5, 11.4, 16 och 17 i förordningen.

14 §

Verkställighetsförfarande

Den verkställande myndighet som avses i 13 § ska i enlighet med artikel 16 i förordningen antingen erkänna den europeiska utlämnandeordern eller den europeiska bevarandeordern eller besluta att inte erkänna ordern.

Den verkställande myndighet som avses i 1 mom. kan föra ett beslut genom vilket erkännande har vägrats till åklagaren för fastställelse. Om ett ärende enligt artikel 16 i förordningen inbegriper rättslig prövning som hänför sig till artikel 16.4 f eller 16.4 g eller till artikel 16.5 e eller 16.5 f, ska åklagaren efter föredragning av den verkställande myndighet som avses i 1 mom. besluta om erkännande eller vägran av erkännande.

Om ett ärende enligt artikel 16 i förordningen omfattas av tillämpningsområdet för artikel 8 i förordningen, beslutar Helsingfors tingsrätt på yrkande av den verkställande myndighet som avses i 1 mom. om erkännande eller vägran av erkännande.

De myndigheter som avses i 1–3 mom. är behöriga i fråga om alla order enligt förordningen, även om det med stöd av finsk lagstiftning i ett motsvarande nationellt fall inte är möjligt att inhämta uppgifter eller bestämma att uppgifterna ska bevaras.

Vid i 3 mom. avsedd behandling och avgörande av ett ärende i domstol iaktas i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 1, 3 och 8 § samt 10 § 1 mom. i tvångsmedelslagen föreskrivs om handläggning av häktningsärenden. Ärendet ska utan dröjsmål tas upp till behandling i domstol. Ärendet ska avgöras skyndsamt och senast fem arbetsdagar från mottagandet av ordern, om det är fråga om ett beslut som avses i artikel 16.2 i förordningen. Ärendet ska avgöras skyndsamt när det är fråga om ett beslut som avses i artikel 16.6 i förordningen. Ärendet får också behandlas i kansliet utan behandling vid sammanträde.

Den verkställande myndighet som framställt ett yrkande ska ges tillfälle att bli hörd i ett ärende som avses i 3 mom. Även åklagaren ska delta i domstolsbehandlingen av ett ärende som avses i 3 mom. för att säkerställa att ärendet blir utrett på ett ändamålsenligt sätt, om inte domstolen anser att det är onödigt att höra åklagaren i ärendet.

Vid behandlingen av ärendet kan videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där de som deltar i behandlingen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra användas.

Beslutet i ärendet får inte överklagas genom besvär.

15 §

Registrering av beslut om verkställighetsförfarande

Den verkställande myndigheten ska registrera ett beslut om erkännande.

16 §

Språket i europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder som ska översändas till Finland

Ett intyg om en europeisk utlämnandeorder eller ett intyg om en europeisk bevarandeorder som ska översändas till Finland ska avfattas på finska, svenska eller engelska eller åtföljas av en översättning till något av dessa språk. Den verkställande myndigheten kan också godta ett översänt intyg som avfattas på något annat språk, om det inte finns något annat hinder för godtagandet.

3 kap.

Påföljdsavgift

17 §

Påföljdskollegium

I anslutning till Polisstyrelsen finns ett påföljdskollegium vars uppgift är att påföra påföljder med stöd av denna lag. På kollegiets verksamhet tillämpas inte 4 § 4 mom. i polisförvaltningslagen (110/1992).

Polisstyrelsen utser tre medlemmar till kollegiet, av vilka en till ordförande för kollegiet. För varje medlem utses en suppleant. Kollegiets mandatperiod är fem år.

Medlemmarna och suppleanterna i påföljdskollegiet ska vara erfarna tjänstemän inom polisförvaltningen som är väl insatta i förordningen och dess innehåll. Ordföranden och vice ordföranden för kollegiet ska även ha sådan tillräcklig juridisk sakkunskap som uppgiften förutsätter. Medlemmarna ska agera oberoende och opartiskt i sitt uppdrag.

Påföljdskollegiets beslut fattas efter föredragning. En i 13 § avsedd behörig tjänsteman vid den verkställande myndigheten är föredragande.

Påföljdskollegiet är beslutfört med tre medlemmar. Av de närvarande medlemmarna av kollegiet ska en vara ordförande eller vice ordförande. Beslutet blir den standpunkt som majoriteten omfattat.

Påföljdskollegiet har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av kollegiets uppgifter.

18 §

Påföljdsavgift för överträdelse eller försummelse av skyldigheterna enligt förordningen

Påföljdsavgift kan av påföljdskollegiet påföras en mottagare som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot eller försummar

1) skyldigheten enligt artikel 10 i förordningen att bevara, översända eller anmäla uppgifter vid fullföljandet av ett intyg om en europeisk utlämnandeorder,

2) skyldigheten enligt artikel 11 i förordningen att bevara, översända eller anmäla uppgifter vid fullföljandet av ett intyg om en europeisk bevarandeorder,

3) skyldigheterna enligt artikel 13.4 i förordningen att säkerställa konfidentialiteten, sekretessen och integriteten för intyget om en europeisk utlämnandeorder eller intyget om en europeisk bevarandeorder och för de uppgifter som lämnas ut eller bevaras.

Den påföljdsavgift som påförs en juridisk person är minst 1 000 euro och högst två procent av tjänsteleverantörens totala globala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret. Den påföljdsavgift som påförs en fysisk person är minst 500 euro och högst 10 000 euro.

Påföljdsavgiftens storlek ska baseras på en samlad bedömning. Vid bedömningen av påföljdsavgiftens storlek ska hänsyn tas till överträdelsens eller försummelsens art, allvarlighetsgrad, upprepning och varaktighet, huruvida överträdelsen eller försummelsen är uppsåtlig eller beror på oaktsamhet, omfattningen och arten av tjänsteleverantörens verksamhet samt tjänsteleverantörens ekonomiska kapacitet.

19 §

Avstående från påföljdsavgift

Påföljdsavgift påförs inte, om

1) mottagaren på eget initiativ vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa en i 18 § avsedd överträdelse eller försummelse omedelbart efter att den upptäckts och utan dröjsmål rapporterat den till den verkställande myndigheten och överträdelsen eller försummelsen inte är allvarlig eller återkommande,

2) överträdelsen eller försummelsen av skyldigheten ska anses vara ringa, eller

3) påförande av påföljdsavgift på någon annan än en i 1 och 2 punkten avsedd grund ska anses uppenbart oskäligt.

Påföljdsavgift får inte påföras den som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett brottmål som är anhängigt vid en domstol. Påföljdsavgift får inte heller påföras den som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom.

Påföljdsavgift får inte påföras en myndighet.

20 §

Preskription av rätten att påföra påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska inte påföras, om den inte påförts inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen inträffade eller, vid fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

21 §

Verkställighet av påföljdsavgift

Bestämmelser om verkställigheten av en påföljdsavgift som påförts med stöd av denna lag finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

22 §

Sökande av ändring i en påföljdsavgift

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

4 kap.

Särskilda bestämmelser

23 §

Hemlighållande, tystnadsplikt samt begränsningar i användningen av uppgifter

På en europeisk utlämnandeorder eller europeisk bevarandeorder som en behörig myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen översänt till Finland och på verkställigheten av ordena i Finland tillämpas vad som föreskrivs om hemlighållande, tystnadsplikt och rätt att få information i ett motsvarande ärende i Finland.

På behandling i domstol av en europeisk utlämnandeorder eller europeisk bevarandeorder som utfärdats av en behörig finsk myndighet samt på bevis, handlingar och uppgifter som överlämnats till Finland med stöd av en europeisk utlämnandeorder som utfärdats av en behörig finsk myndighet tillämpas vad som föreskrivs om hemlighållande, tystnadsplikt och rätt att få information i ett motsvarande ärende i Finland.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska även de villkor och förfaranden iakttas som myndigheten i en annan medlemsstat i Europeiska unionen har ställt för hemlighållande, tystnadsplikt eller begränsningar i användningen av uppgifterna.

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2026.

Helsingfors den 29 maj 2026

Republikens President

Alexander Stubb

Justitieminister Leena Meri